

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้นทางโบราณคดี

ชิ้นส่วนภาชนะดินเผา แบ่งได้เป็น ภาชนะเนื้อดิน (Earthenware) เนื้อแกร่ง (Stoneware) และเนื้อกระเบื้อง (Porcelain) ภาชนะเนื้อดินและเนื้อแกร่งที่พบเป็นภาชนะที่มีแหล่งผลิตในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเตาพื้นเมืองในท้องถิ่น, แหล่งเตาบางปูน จังหวัดสุพรรณบุรี, แหล่งเตาแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี หรือแหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย รูปแบบของภาชนะมีทั้งประเภท หม้อ อ่าง ไห กระปุก ถ้วย ส่วนภาชนะเนื้อกระเบื้องเป็นภาชนะที่มีแหล่งผลิตในประเทศจีน มีเทคโนโลยีการผลิตที่แตกต่างและมีคุณภาพดีกว่าเครื่องถ้วยพื้นเมือง รูปแบบภาชนะที่พบ ได้แก่ ถ้วย ชาม และโถ

ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรม ได้แก่ อิฐ, ชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคา พบ ๓ ประเภท ได้แก่ กระเบื้องกาบกล้วย กระเบื้องเกล็ดเต่า กระเบื้องชายฟ้า, ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย และตะปูเหล็ก สันนิษฐานว่าคงจะใช้ต่อก่อยึดส่วนประกอบของอาคารที่เป็นไม้

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้น-ขุดแต่ง

การกำหนดอายุโบราณสถานวัดสังกระต่าย

การกำหนดอายุโบราณสถานวัดสังกระต่าย ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการกำหนดอายุเชิงสมบูรณ์ ๒ วิธีด้วยกัน ได้แก่ การหาค่าคาร์บอน C14 และวิธีการเรืองแสงด้วยความร้อน หรือ Thermoluminescence, TL

การหาค่าอายุด้วยวิธีการเรืองแสงด้วยความร้อน (TL) ตัวอย่างที่นิยมส่งตรวจ ได้แก่ อิฐ ก้อนดินเผา หรือดินที่ไม่ถูกแสง การหาค่าอายุด้วยวิธีนี้จะใช้ตรวจสอบว่าดินเผาถูกความร้อนมากกว่า ๓๐๐ องศาเซลเซียส ครั้งสุดท้ายเมื่อใด หรือดินได้มีการกักเก็บพลังงานจากสภาพแวดล้อมมานานเท่าใด การกำหนดอายุวัดสังกระต่ายด้วยวิธีนี้ใช้ตัวอย่างอิฐจำนวน ๖ ตัวอย่าง มีผลค่าอายุดังนี้

อาคารสมัยแรกหรือห้องพระประธาน มีอายุราว พ.ศ. ๒๐๐๒ - ๒๐๓๒ เป็นต้นมา

ฐานเจดีย์ มีอายุราว พ.ศ. ๒๐๑๓ - ๒๐๓๓ เป็นต้นมา

อาคารสมัยที่สองที่มีการต่อเติมปีกทั้งสองด้าน มีอายุราว พ.ศ. ๒๑๐๓ - ๒๑๒๐ เป็นต้นมา

ส่วนการกำหนดอายุด้วยวิธีตรวจสอบค่าคาร์บอนหรือ C14 ได้นำชิ้นส่วนถ่านจากชั้นดินทั้งร้างจำนวน ๒ ตัวอย่าง ไปหาค่าอายุ ผลคือชั้นดินทั้งร้างมีค่าอายุไม่เกินไปกว่า พ.ศ. ๒๑๕๕ หรือสมัยอยุธยาตอนปลาย และไม่ไหม้ไปกว่า พ.ศ. ๒๔๙๓ จากผลค่าอายุดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าวัดสังกระต่าย มีการสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางและได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารในประมาณ ๑๐๐ ปีต่อมาภายหลังการแรกสร้าง และถูกทิ้งร้างไปในสมัยอยุธยาตอนปลายถึงสมัยรัตนโกสินทร์

จัดทำโดย สำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ข้อมูลเบื้องต้นจากการดำเนินงาน
ทางโบราณคดีและบูรณะเสริมความมั่นคง

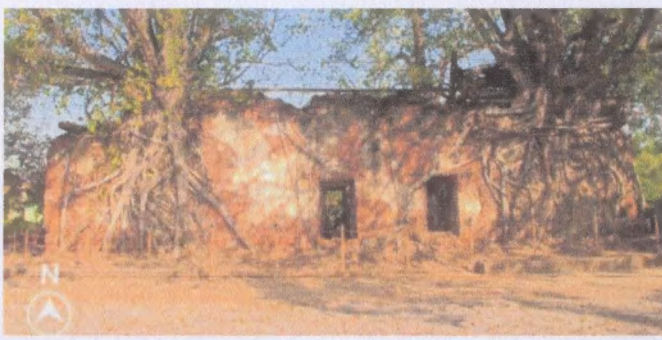
วัดสังกระต่าย

ต.ศาลาแดง อ.เมือง จ.อ่างทอง

กิจกรรมเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน โครงการขุดแต่งและบูรณะ
เสริมความมั่นคงโบราณสถานวัดสังกระต่าย

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

โบราณสถานวัดสังกระต่าย เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๓ ห้อง วางตัวตามแนวทิศตะวันตกเฉียงใต้และทิศตะวันออกเฉียงเหนือ สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างหันหน้าเข้าหาเส้นทางน้ำธรรมชาติทางทิศเหนือและทิศตะวันตก ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมหลักในสมัยโบราณ สภาพปัจจุบันของอาคารโบราณสถานวัดสังกระต่าย ตัวอาคารเหลือเพียงส่วนผนังอาคาร และพระพุทธรูปในท้องพระประธาน เครื่องหลังคาเสียหายจากการถูกทิ้งร้างเป็นระยะเวลานาน แต่ยังคงหลงเหลือโครงสร้างหลังคาที่เป็นเครื่องไม้อยู่บ้าง

ที่มาของชื่อวัดสังกระต่ายนั้น เนื่องจากเดิมเป็นวัดร้าง จึงมีสภาพเป็นป่ารก เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์หลายชนิด โดยเฉพาะกระต่ายที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในอดีตจึงเรียกว่าวัดสามกระต่าย และเพี้ยนมาเป็นวัดสังกระต่ายในปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานทางโบราณคดี

การขุดตรวจทางโบราณคดีไม่ปรากฏร่องรอยสิ่งก่อสร้างใดที่แสดงถึงการมีฐานเสมาหรือโบเสมาที่เป็นสิ่งก่อสร้างประกอบอาคารอุโบสถ จึงสันนิษฐานว่า หน้าที่การใช้งานอาคารน่าจะเป็น “วิหาร” ซึ่งปรากฏการก่อสร้าง ๒ สมัย ได้แก่ สมัยที่ ๑ ประกอบด้วยอาคารวิหารและฐานเจดีย์

อาคารวิหาร ขนาดกว้าง ๗.๒ เมตร ยาว ๗.๕ เมตร หรือโครงสร้างของท้องพระประธานที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน (ห้องกลาง) อาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก เนื่องจากพบร่องรอยของบันไดที่ก่อเป็นทางเข้า-ออกอาคารอยู่ใต้พื้นสมัยปัจจุบันบริเวณประตูทางเข้าท้องพระประธานติดกับปีกด้านตะวันออก พื้นภายในคาดปูน หลังคามุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วย

เจดีย์ พบฐานเจดีย์ก่อด้วยอิฐเป็นแกนรูปสี่เหลี่ยมกว้าง ๖.๒ เมตร ยาว ๗.๑๒ เมตร อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอาคาร ลักษณะก่ออิฐเป็นช่องตารางรูปสี่เหลี่ยมและถมดินเหนียวไว้ภายในช่องว่างเพื่อเสริมความมั่นคงแข็งแรงให้กับฐานจากการขุดแต่งตามแนวฐาน พบว่าฐานบางส่วน of เจดีย์อยู่ใต้พื้นของท้องปีกด้านทิศตะวันตกของอาคารปัจจุบัน ทำให้ทราบว่าในสมัยแรกของการใช้งานวัดสังกระต่ายมีสิ่งก่อสร้าง มีวิหาร ๑ หลังและเจดีย์ ๑ องค์ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกติดกับอาคาร

อาคารสมัยที่ ๑ มีเพียงห้องกลาง

ฐานเจดีย์ เป็นอาคารประกอบของชุดอาคารสมัยที่ ๑

สมัยที่ ๒ ได้แก่ อาคารที่ปรากฏในปัจจุบัน

อาคารวิหาร กว้าง ๘.๕ เมตร ยาว ๑๗.๕ เมตร หรือโครงสร้างที่ปรากฏหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน อาคารหันหน้าไปทางทิศเหนือ เป็นการก่อสร้างท้องปีกด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกต่อเติมจากท้องพระประธานในระยะแรกให้กว้างออกมาด้านละประมาณ ๓.๕ เมตร และเปลี่ยนทางเข้าออกเป็นประตูด้านทิศเหนือ ผนังด้านทิศเหนือและทิศใต้มีช่องหน้าต่างด้านละ ๒ ช่อง ส่วนฐานที่รับผนังอาคารทั้ง ๔ ด้าน เป็นชุดฐานบัวคว่ำ-บัวหงายวางอยู่บนชุดฐานเชิง องค์พระประธานมีร่องรอยของการซ่อมแซมก่อพอก ส่วนหลังคามุงด้วยกระเบื้องเกล็ดเต่าซึ่งหลงเหลือร่องรอยเครื่องหลังคาและกระเบื้องมุงหลังคาบางส่วน

อาคารสมัยที่ ๒ ต่อเติมท้องปีกทั้งสองด้าน

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

กระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรวบรวมข้อมูลต้นไม้ที่มีความสำคัญจากทั่วประเทศ จำนวนกว่า ๕๐๐ ต้น จากนั้นจึงคัดเลือก ๖๕ ต้นประกาศเป็นต้นไม้ที่สำคัญของแผ่นดิน โดยจังหวัดอ่างทองต้นไม้ที่ได้รับการประกาศเป็นต้นไม้ที่สำคัญของแผ่นดินคือ

**ต้นโพธิ์ล้อมโบสถ์ ณ วัดสังกระต่าย
จ.อ่างทอง**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงาม บรมราชูปถัมภ์ เมื่อเสด็จทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๕ พรรษา ณ สวนจิตรลดา
พระปนัดดาภิเษก หรือ ต้นทองหลาง ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
King Maha Vajiralongkorn (Bodindradebayavarangkun) as the Crown Prince of Thailand
planted Ton Panchat or Ton Tonglang Lai, the plant of Sukhothai Thammathirat University
on 1 December 1986 at Sukhothai Thammathirat University.

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

ในสังคมไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมความรักและความศรัทธาของคนทั้งชาติ ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขภายใต้ร่มพระบารมี สถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นสัญลักษณ์ของความร่มเย็นเสมือนเป็นร่มไม้ใหญ่
"รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี"
นับเป็นแรงบันดาลใจให้ประชาชนมีใจรัก ห่วงแทน ธรรมชาติ อันเป็นบ่อเกิดแห่งความรักความผูกพันระหว่างคนกับต้นไม้ด้วย เพราะต้นไม้แต่ละต้นมีตำนาน มีเรื่องราว สะท้อนถึงความเชื่อ ความศรัทธา ตลอดช่วงเวลาที่ต้นไม้ได้ยืนหยัดมาจนถึงปัจจุบัน

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอ่างทอง

ศาลากลางหลังเก่า ชั้น ๒ ตำบลบางแก้ว
อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง
โทร. ๐๒๔ ๖๐๕ ๙๐๖

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

มทศักรรย์โพธิ์ล้อมโบสถ์

วัดสังกระต่าย

ต.ศาลาแดง อ.เมือง จ.อ่างทอง

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

ประวัติความเป็นมา

วัดสังกระด้าย เป็นวัดโบราณที่ปัจจุบันหลงเหลือเพียงโบสถ์โบราณอายุกว่า ๔๐๐ ปี มีรากโพธิ์คลุมไว้ทั้งสี่ด้านจนทำให้สภาพโบสถ์ยังคงอยู่ได้โดยไม่พังทลายลงมา ชื่อของวัดสังกระด้าย สร้างในสมัยอยุธยาตอนต้นเดิมชื่อว่า วัดสามกระด้าย ซึ่งเป็นชื่อที่กรมศาสนาลงชื่อไว้ในสมัยโบราณ ต่อมาเรียกชื่อเพี้ยนไปจนเป็นวัดสามกระด้าย แม้ปัจจุบันจะเป็นวัดร้าง แต่ชาวบ้านก็ยังเลื่อมใสศรัทธา มีการมาแห่หน้าเวียนรอบโบสถ์สร้างในงานบุญงานบวช วัดสังกระด้ายปัจจุบันกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิง Unseen หลังจากที่สื่อเริ่มเข้ามาทำข่าวจนกลายเป็นโบราณสถานแห่งที่ ๑๐๙ ของภาคกลาง

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

ภายในโบราณสถาน

วัดสังกระด้าย แบ่งห้องไว้ จำนวน ๓ ห้อง ภายในห้องแรกประดิษฐานหลวงพ่อแก่น เดิมเล่าว่าหลวงพ่อแก่นเคยประดิษฐานที่วัดในอำเภอวิเศษชัยชาญ ได้ถูกขโมยไป ชาวบ้านจึงบูรณะและอัญเชิญมาประดิษฐานที่โบสถ์แห่งนี้ ถัดมาภายในห้องด้านในประดิษฐานพระประธาน ๓ องค์ ซึ่งเป็น พระพุทธรูปประจำวัดสังกระด้ายเดิม โดยมีหลวงพ่อวันดี เป็นองค์ใหญ่ มีหลวงพ่อศรี และหลวงพ่อสุข อีก ๒ องค์ประดิษฐานอยู่ข้างกัน

รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

การเดินทางไปวัดสังกระด้าย

วัดสังกระด้าย ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองอ่างทองประมาณ ๒ กิโลเมตร อยู่ไม่ไกลจากวัดขุนอินทประมูลโดยเดินทางมาจากถนนสายเอเชีย แยกเข้า จ.อ่างทอง ด้านขวามือจะผ่าน โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม ตรงไปข้ามสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา (สะพานอ่างทอง) จะเจอสี่แยกไฟแดง ให้ตรงมาผ่านตลาด จากนั้นตรงไปเรื่อยๆ เจอสี่แยกไฟแดงแยกเรือนจำให้เลี้ยวขว ผ่านเรือนจำอ่างทอง ตรงไปด้าน ซ้ายมือเห็นปั้มน้ำมัน ปตท.ให้ยูเทิร์นกลับ จะพบป้ายวัดสังกระด้ายอยู่ซ้ายมือ ให้เลี้ยวซ้ายเข้าซอยเทศบาลตำบลสาละแดน ประมาณ ๕๐๐ เมตร ก็ถึงวัดสังกระด้าย

วัดร้างในป่าใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี

เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก
อภัยทั้งพระเดชานุภาพแห่งองค์พระสยามเทวาธิราชและพระบุญญาบารมี
แห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทย ได้โปรดอภิบาลประทานพร
ให้ท่านและครอบครัวประสบสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล
เจริญด้วยจตุรพิธพรชัยและสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ เทอญ